

[Tom Behnke]

lade det gå i udvalget, hvor man kan få alle de nødvendige oplysninger.

Jeg har taget en række oplysninger med i beslutningsforslaget, som jeg mente var relevante. Hvis andre ordførere mener, at der mangler andre relevante oplysninger, kan man jo spørge efter dem i udvalget og ikke lade det være afgørende for, at man stemmer imod forslaget.

Og til sidst mente fru Inger Stilling Pedersen, at vi skulle køre mere på oplysning, og det er jeg helt med på. Selvfølgelig skal vi også give oplysning på området, det er der ingen tvivl om, og jeg er også glad for, at fru Inger Stilling Pedersen var meget åben over for en debat i udvalget.

Jeg håber, at vi gennem behandlingen i udvalget kan nå frem til, at dette forslag bliver vedtaget eventuelt i en kombination med det bebudede forslag fra socialministeren, og at vi under alle omstændigheder får åbnet mulighed for, at narkomanerne kan blive afvænnet. Det er utrolig svært i dag med de forhold og de regler, der er på området.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Bare for at jeg ikke skal blive misforstået: Jeg sagde, at oplysning er godt, inden man bliver narkoman, men bagefter er det nødvendigt med handling, at vi virkelig sætter alt ind for at hjælpe de pågældende, og jeg er helt enig i, at vi må og skal finde ud af, hvordan vi gør det. Men i dag sidder vi bare passivt og lader stå til, og det er forkert. Altså oplysning først og handling bagefter.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Modtagelsen af Fremskridtspartiets beslutningsforslag om kontraktafvænnning af narkomaner viser jo, at Folketinget ønsker at se på så bred en vifte som overhovedet muligt af tilbud om afvænnning af stofmisbrugere, og at man er klar over problemets alvor. Og jeg synes, det lover godt for den kommende debat, når regeringen fremsætter sit lovforslag om frivillighed i afvænnningen, så vi til den tid forhåbentlig kan finde en fornuftlig løsning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om finansiering af behandling af narkomaner.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 12/11 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 21 om finansieringen af behandlingen af narkomaner er regeringens betænkkeligheder ved en vedtagelse mere af principiel karakter. Inden for det sociale område er der bred enighed om, at den bedste opgaveløsning opnås, når ansvaret for indsatsen ligger tættest muligt på borgerne.

Når det gælder behandling af narkomaner, ligger ansvaret for indsatsen på det amtskommunale niveau. Forslagsstillerne er tilsyneladende enige i denne opgavefordeling, da der alene fremsættes forslag om ændring af finansieringen. For at sikre den bedst mulige indsats til den billigste pris er det vigtigt, at den myndighed, der beslutter at afholde en offentlig udgift, også er med til at finansiere dens afholdelse. Er det ikke tilfældet, fører det til økonomisk uansvarlige beslutninger med deraf følgende overforbrug og spild af offentlige midler; eksemplerne på det er talrige.

Et af argumenterne for forslaget er, at narkomanerne og dermed udgiften til behandlingen er skævt fordelt på kommunerne. En sådan skæv fordeling af udgifterne gælder også på andre områder end lige netop for behandling af narkomaner. Det er netop med henblik på at

[Socialministeren]

udligne forskellene i beskatningsgrundlaget og udgiftsbehovet, at der er etableret et udligningssystem, der udligner beskatningsgrundlaget og udgiftsbehovet på et objektivt grundlag.

På den baggrund, og især fordi forslaget indebærer en adskillelse af beslutningskompetencen og det økonomiske ansvar, må jeg afvise det.

Jørn Pedersen (S):

Vi er enige i, at de større bysamfund, især København, har en tungere udgiftsbyrde end landets øvrige kommuner, fordi storbyerne virker som en magnet på mange stofmisbrugere og for øvrigt også på en hel del andre udgiftstunge klienter, men at bruge en særlig gruppe til at ændre udgiftsfordelingen mellem stat, amter og kommuner anser vi for særdeles betænkeligt.

Vi må derfor klart tage afstand fra forslaget og i øvrigt udtrykke vores glæde over, at Fremskridtspartiet pludselig er begyndt at interessere sig for Københavns Kommunes betrængte økonomi. Det er nye toner, som vi hilser med tilfredshed. Hvis forslaget samtidig er udtryk for, at Fremskridtspartiet forsøger at rejse en generel debat om bloktilskud og problemer af økonomisk karakter på grund af specielle udgifter til svage grupper, f.eks. narkomaner, flygtninge, alkoholikere og gadebørn, eller hvis Fremskridtspartiet ønsker en høj social service over for grupper af ældre, børn eller syge, er vi i Socialdemokratiet villige til at gå konstruktivt ind i en sådan debat.

Vort netop fremlagte oplæg om borgernes rettigheder er et klart udtryk for vilje til en omfattende sikring af tryghed i almindelige menneskers hverdag. I den forbindelse medvirker vi gerne og vil støtte de pågældende amter og kommuner, der har disse problemer, hvis det er det, sagen drejer sig om.

Men på det foreliggende grundlag og med det foreliggende beslutningsforslag må vi afvise det.

Pia Christmas-Møller (KF):

Vi kan heller ikke fra konservativ side medvirke til at ændre på bloktilskudssystemet via dette beslutningsforslag. Der er i dag en udligning i beregningen af bloktilskuddet til kommunerne, og i den udligning tages der højde for forskelle kommunerne imellem, det være

sig i antallet af ældre, i antallet af børn, i antallet af sociale problemer og selvfølgelig også i forhold til tyngden af problemer med narkomisbrugere. Mange andre ting er med inde i disse udligningsberegninger, og det er en metode, som kommunerne på mange måder værdsætter. Vi vil ikke være med til at ændre på den model, og vi må afvise beslutningsforslaget.

Bodil Thrane (V):

Man kan vel ikke helt undgå at se beslutningsforslag nr. B 20 og nr. B 21 i sammenhæng, hvorfor Venstres eneste bemærkninger til det sidstnævnte skal være følgende, som jeg skal sige fra Venstres ordfører på området, der desværre måtte gå:

Om beslutningsforslag nr. B 21 kan jeg klart sige, at Venstre ikke kan godkende, at man flytter det økonomiske ansvar væk fra beslutningskompetencen. Det er rigtigt, at der er store forskelle i tyngden af forskellige problemgrupper ude over landet, men ved at flytte det økonomiske ansvar væk fra beslutningstagerne cementerer vi disse forskelle. Venstre mener ikke, der skal ændres på det forhold, at behandling af narkomaner også økonomisk er en amtslig opgave.

Derfor kan vi ikke anbefale Fremskridtspartiets beslutningsforslag.

Villy Søvnald (SF):

Der anføres i bemærkningerne, at den geografiske spredning af stofmisbrugere er skæv, og at København er overrepræsenteret. Det er givetvis rigtigt, at storbyerne generelt er overrepræsenteret; det er der tidligere argumenteret for, men hvis et argument om skæv fordeling skal bruges til at flytte opgaver over til staten, er der da vist en hel del opgaver, der skal flyttes. I SF frygter vi, at vi så får en forvoldt stat.

Vi synes i øvrigt, det er en dårlig idé at flytte denne del af den sociale indsats væk fra kommunen, mens den øvrige del af opgavevaretagelsen fortsat ligger i kommunen, f.eks. bolig, arbejdsplacering, uddannelsesrådgivning, udbetalinger osv., det fremmer ikke lige et helhedssyn.

Forslaget kan bruges til at påpege nødvendigheden af at diskutere byrdefordelingen mellem de kommuner, der bærer store sociale

[Villy Søvnald]

udgifter, og de kommuner, der også i denne sammenhæng kører friløb. Sociale tungt belastede kommuner, boligpolitikken i kommunerne, flygtningeudgifterne i kommunerne osv. vil SF meget gerne være med til at kigge på. Vi vil også meget gerne være med til at kigge på de specielle problemer, Københavns Kommune har også i en række andre sammenhænge.

Vi synes i øvrigt, at det mest interessante ved forslaget er slutningen af bemærkningerne, hvor Fremskridtspartiet erklærer næsten ubændig tillid til staten:

»At flytte finansieringen af stofmisbrugerbehandling til statsligt niveau kan være det tiltag, der udløser nytænkning og alternativer i et stagneret behandlingssystem.«

Jeg må sige, at efter sammenbruddet af de meget centrale modeller i Østeuropa leverer Fremskridtspartiet vist den sidste skanse til forsvaret for en hypercentraliseret model.

Bente Juncker (CD):

Dette beslutningsforslag kunne lige så godt have heddet beslutningsforslag, som skal opretholde Egeborg, for det handler om, at Københavns Kommune har sagt, at de ikke vil benytte Egeborg. Det forstår jeg heller ikke at de ikke vil, for jeg synes, at de behandlingsresultater, vi har set derfra, har været gode, så jeg begriber det ikke.

Så handler forslaget selvfølgelig om at flytte finansieringen fra kommunerne over til staten, og jeg må nok sige, at det er lidt småt at flytte rundt med det på den facon. Det er egentlig Københavns Kommune, man skal skyde med skarpt mod, for det er faktisk dér, tingene skal ordnes, hvis ikke hr. Tom Behnke skal gå vejen rundt om Folketinget, som han så har gjort med dette forslag.

Der står meget smukt i forslaget, at folk får bestjålet deres hjem og bliver udsat for røveri på gaden. Ja, det gør de, men der er altså også andre, der tjener pengene på den facon. Jeg ved ikke, hvad ord jeg må bruge – utugt hedder det vistnok; men lad nu det være.

Vi har meget sympati for det forslag, som Fremskridtspartiet har fremsat, og vi glæder os som sagt også til at se, hvilke bud regeringen vil komme med, men ellers vil vi sige, at det er noget ud ad den vej, vi skal gå.

Vibeke Grønbæk (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet.

Vi deler derimod ministerens opfattelse af, at opgaverne løses bedst så tæt på borgerne som muligt.

Vi mener også, at der ligger en aktivering for amterne og kommunerne deri, at det er dem, der går ind i arbejdet vedrørende behandlingen af narkomaner, og når man har det finansielle ansvar, ligger der også et forpligtende ansvar.

Jeg vil også sige, at jeg mener, at det er et centralistisk forslag, som Fremskridtspartiet har fremsat, og det kan jeg ikke sådan rigtig forstå. Jeg synes ellers, at man også derfra plejer at fremsætte decentrale forslag.

Som sagt kan vi ikke støtte beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Når det også for Kristeligt Folkeparti er svært at støtte forslaget, hænger det sammen med, at kommuner og amter har det forebyggende arbejde; de skal altså sørge for, at der ikke bliver narkomaner at behandle. Man kunne godt tænke sig, at hvis det var en statsopgave at behandle, kunne kommunerne måske lidt kynisk sige, at de egentlig godt kunne spare noget på det forebyggende, så derfor tror vi ikke, at det er en god idé, og vi kan ikke støtte forslaget.

Tom Behnke (FP):

For modtagelsen af dette beslutningsforslag skal min tak være knap så stor, men trods alt var der da en række positive røster.

Ministeren var inde på, at det giver økonomisk uansvarlighed, hvis beslutningerne ikke følger det økonomiske, men det, jeg ser som problemet i dag, er, at det modsatte sker, nemlig at kommunerne for at holde budgettet i deres økonomisk trængte situation bevidst eller ubevidst skærer ned på disse områder, og jeg vil gerne fjerne det incitament fra kommunerne; det skal i hvert fald ikke være økonomien, der er afgørende for, om de sender deres narkomaner i behandling.

Jeg kender godt den problematik, der er med udligningssystemet mellem kommunerne, bloktilskudsordninger osv., men det er egentlig ikke så meget det, vi vil ind på. Dette er et helt specifikt område, og det, vi ville med forslaget,

[Tom Bøhnke]

var, at vi forhåbentlig i den sidste ende kunne forhandle os frem til, at vi laver et billetsystem, således at den enkelte narkoman eller den enkelte kommune kan vælge, hvilken institution man vil benytte, og pengene følger klienten eller patienten, eller hvad vi skal kalde vedkommende. På den måde vil man så også kunne lægge det ind i det, at det er staten, der finansierer det ved, at pengene er bundet til personnummeret på ham eller hende, der skal i behandling. Så kan man vælge den behandlingsform, man ønsker, og det sted, hvor man mener at der er bedst.

Det hænger selvfølgelig også lidt sammen med, at jeg fra min daglige kontakt med narkomaner specielt på Vesterbro i København har det indtryk, at mange af dem, der har været i behandling i det offentlige system, er meget utilfreds med dets behandlingsmetoder. De mener, at det offentlige behandlingssystem er langtfra tilfredsstillende, fordi man på en del af de offentlige institutioner tager meget slapt på, om narkomanerne kan få lov at ryge hash og fixe, mens de er i behandling. Jeg har af gode grunde ikke selv været der, men det er de oplysninger, man får, når man træffer narkomaner, der har været i behandling. Derfor ville mange af dem gerne have muligheden for at komme på en privat behandlingsinstitution. Det behøver ikke nødvendigvis være Egeborg, der dog har et utrolig godt ry blandt narkomanerne. Der er mange af dem, der tigger og beder politiet på deres grædende knæ om at blive sendt derned, fordi de så gerne vil ud af deres stofmisbrug og har prøvet 15-20 gange i det offentlige system, der ikke hjælper dem, fordi det er alt for slapt.

Der er også en række andre private institutioner, som behandler narkomaner, hvor man også ser betydelig bedre resultater end i det offentlige behandlesystem, men lad det nu ligge. Det var billetsystemet, jeg ville prøve at agitere for, og derved har jeg så svaret på en del af de spørgsmål, der har været.

Til fru Bodil Thrane vil jeg blot sige, at beslutningsforslag nr. B 20 og B 21 hænger ikke sammen som sådan, de kan sagtens tages hver for sig. Der er ikke noget til hinder for, at vi kan vedtage det med finansieringen og så i øvrigt forkaste det andet eller omvendt. Det betyder ikke noget i den sammenhæng, de har ikke andet at gøre med hinanden, end at de begge

to drejer sig om, at vi skal behandle narkomanerne i stedet for at kigge på økonomien.

Til hr. Villy Søvnald må jeg sige, at det er et meget begrænset antal personer, vi taler om. Det er en relativt lille gruppe, et sted mellem 6.000 og 10.000, alt efter hvilke stoffer man tager med i beregningerne. Men problemet med dem er, at de er så utrolig skævt fordelt over landet. Vi kender godt hele systemet med hensyn til f.eks. pensionister og handicappede, men det er nogle meget store grupper, som i øvrigt spreder sig rimelig homogent ud over landets kommuner i hvert fald i forhold til narkomanerne. Det er et meget begrænset antal kommuner og amter i Danmark, der har narkomaner.

Til fru Bente Juncker, som næsten prøvede at skyde ind, at det var et forslag udelukkende for at bevare Egeborg: Det er altså ikke tilfældet. Vi fremsætter dette forslag for at give narkomanerne mulighed for at vælge, hvor de gerne vil hen, og for at kommuner eller amtskommuner ikke skal kigge på budgettet, når de skal afgøre, om en narkoman skal i behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om ensartede strafferammer for narkotikakriminalitet i EF.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 12/11 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling